

Databázový systém CDS/ISIS **redakce**

CDS/ISIS je obecný systém pro ukládání informací. Je vhodný pro řízeníází nenumerických dat. Díky jeho obecnosti je možno CDS/ISIS použít pro práci s prakticky neomezeným počtemází obsahujících naprosto odlišné údaje. CDS/ISIS představuje efektivní alternativu nákladného vytváření programového vybavení pro každý projekt vyžadující vyhledávání vázquez dat.

Vznik systému CDS/ISIS spadá do konce 70. let, kdy UNESCO potřebovalo pro své středisko v Paříži rychle instalovat na výkonném počítači IBM takovýto systém. Rozhodlo se proto převzít od Mezinárodní organizace práce (ILO - International Labour Organization) systém ISIS (Integrated Set of Information Systems), který vlastními silami obohatilo o možnosti systému CDS (Computerized Documentation Service), jenž do té doby provozovalo na počítači ICL. Vznikl přitom téměř nový systém označovaný jako CDS/ISIS , o kterém se ale stále hovoří zkráceně jako o ISISu.

Technické nároky programu:

CDS/ISIS bude pracovat již na počítačích typu 286 a vyšších. Paměť RAM 1MB, pevný disk a disketová mechanika, popř. tiskárna. Programové vybavení je provozováno na mnoha typech počítačů kompatibilních s IBM, jako:

- IBM PS/2 (pod MS-DOS)
- Olivetti M2x
- Compaq 286 a vyšší
- Commodore PC10, PC20
- Hewlett Packard HP-Vectra

CDS/ISIS (od verze 4.0) s úspěchem využíval přístupovou metodu VSAM (Virtual Storage Access Method). Byla u IBM vyvinuta dokonce jako přístupová metoda stejná pro různá operační prostředí i různé typy počítačů. U CDS/ISISu došlo k výraznému zrychlení a zefektivnění práce systému právě od verze 4.0, když pro soubory MASTER a INVF byl využit přístup ve VSAMu. UNESCO také od konce roku 1997 dalo k dispozici síťovou verzi tohoto systému. Ještě by snad bylo dobré se zmínit o logových souborech ISISu. Slovo log se v angličtině používá například pro označení palubního deníku. A v tomto duchu bylo použito i v ISISu, do logových souborů se zde zapisují všechny provedené změny. Celkově báze dat může obsahovat více než 16 milionů záznamů.

I když práce se systémem CDS/ISIS vyžaduje určité znalosti a zkušenosti s počítačovými informačními systémy, mohou s ním po navržení a uvedení konkrétní aplikace do provozu pracovat i lidé se skrovnými nebo vůbec žádnými zkušenostmi v této oblasti.

WinISIS - CDS/ISIS pro Windows

WinISIS je vlastně tradiční dosovský CDS/ISIS transformovaný do prostředí Windows. Jde tedy o modifikaci dosovské verze tohoto systému. WinISIS dokáže pracovat se stejnými bázemi, které byly už vytvořené pod staršími verzemi CDS/ISIS. Největší změnou oproti dosovské verzi je změna designu systému. Funkce WinISISu přibližně odpovídají tradičním isisovským funkcím, známé isisovské menu se tu však nevyskytuje.

Obsluha WinISISu je práce s Windows. Z této skutečnosti vyplývají požadavky i na uživatele. Uživatel WinISISu by měl mít zkušenosti s prací pod Windows a měl by alespoň částečně poznat CDS/ISIS a jeho možnosti. Trochu vyšší požadavky jsou kladeny hlavně v začátcích používání tohoto softwaru na správce systému CDS/ISIS. Vyplývají hlavně z širších možností nastavování systémových parametrů oproti CDS/ISIS pro MS DOS.

Aktuální verze WinISIS 1.31 obsahuje kompletní nabídku isisovských funkcí. V neposlední řadě má tato nová verze zahrnuto více vylepšení v oblasti hypertextových funkcí a hlavně v práci s jinými typy dokumentů (obrázky, soubory MS WORD a pod.) jako s doplňkem bází dat.

WinISIS obsahuje některé funkce, které CDS/ISIS pro MS DOS vůbec nepoznal. Jsou to tyto funkce:

1. Nastavení tiskárny prostředky Windows. Výběr z předdefinovaných tiskáren.
2. Možnost prohlížení údajů v děleném okně v zobrazovacím formátu, také i v ASCII tvaru.
3. Nastavení velikosti písma v záznamech zobrazovaných na obrazovce.
4. Tisk aktuální strany.
5. Kopírování záznamů do vyrovnávací paměti. Tato funkce umožňuje přenášet záznamy na další zpracování, např. do MS WORD.
6. Nastavení profilu. Je možné si vybrat z dalších vytvořených profilů (menu).
7. Změna definičních parametrů dialogovým způsobem v rámci systému.
8. Možnost dávkového opravování vložených dat.
9. Uspořádání více otevřených oken způsobem používaným ve Windows.
10. Automatické generování různých typů formátů zobrazení, vložení formátu obsahujícího znaky HTML pro vystavení záznamů z báze CDS/ISIS na domovské stránce.

Z těchto nových funkcí si lehce můžeme odvodit některé přednosti WinISISu oproti CDS/ISIS pro MS DOS. Například:

- Uživatelsky přátelštější obsluha (práce s myší, používání funkčních kláves Windows).
- Množství systémových parametrů, umožňujících nastavení uživatelského prostředí podle potřeb. Je možné nastavit například automatickou aktualizaci invertovaného souboru, kontrolu správnosti vkládaných dat podle požadavků uživatele, způsob zobrazení invertovaného souboru při vyhledávání z jednoho pole a jiné.
- Možnosti vytváření formátů zobrazení, používajících typy fontů, styl zobrazení, velikost písma, barevnost a pod. kompatibilní s operačním systémem Windows.
- Hypertextové funkce ve formátovacím jazyku. Možnost zpřístupnění různých kombinací dat kliknutím myší.
- Možnost práce se dvěma bázemi současně bez použití programu v CDS/ISIS Pascalu.
- Možnost práce s jinými typy dokumentů než báze CDS/ISIS (obrázky, soubory MS WORD, zvukové soubory). Tyto soubory však musí být přiřazené k jednotlivým záznamům báze CDS/ISIS.